

Μετά 24 χρόνια από την 11η Σεπτεμβρίου 2001, ο κόσμος δεν είναι ίδιος. Κι όμως, η μεγάλη ανατροπή δεν έγινε έξω· έγινε μέσα στη Δύση. Από το «είμαστε όλοι Αμερικανοί» περάσαμε στο «Free Palestine», από την καθαρή καταδίκη της ισλαμιστικής τρομοκρατίας στον ηθικό σχετικισμό, από την αυτοπεποίθηση του πολιτισμού μας στην ενοχοποίηση της ίδιας μας της ύπαρξης.

Η 7η Οκτωβρίου 2023 υπήρξε για το Ισραήλ η δική του 11η Σεπτεμβρίου. Αντί όμως να σταθούμε καθαρά, ένα κομμάτι της Δύσης αποφάσισε να βαφτίσει «γενοκτονία» οποιαδήποτε ισραηλινή στρατιωτική ενέργεια — κι ας ξέρει, ή όφειλε να ξέρει, τι σημαίνει νομικά αυτή η λέξη.

Γιατί δεν στοιχειοθετείται «γενοκτονία» - και πώς η Χαμάς κρύβεται πίσω από αμάχους

Η «γενοκτονία» δεν είναι σύνθημα. Είναι συγκεκριμένο έγκλημα στο Διεθνές Δίκαιο με τον αυστηρότερο νοητικό φραγμό: απαιτεί ειδικό δόλο (*dolus specialis*) – πρόθεση καταστροφής μιας εθνικής, εθνοτικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας ως τέτοιας, εν όλω ή εν μέρει. Αυτό λέει η Σύμβαση για τη Γενοκτονία και η νομολογία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Οι βαριές απώλειες αμάχων σε έναν πόλεμο — όσο τραγικές κι αν είναι — δεν αρκούν για να στοιχειοθετήσουν «γενοκτονία» χωρίς απόδειξη της πρόθεσης εξόντωσης μιας ομάδας ως ομάδας. Γι' αυτό, ακόμη και σε συγκρούσεις με μαζικά εγκλήματα, δικαστήρια έχουν αρνηθεί τον χαρακτηρισμό «γενοκτονία» όταν λείπει αυτός ο ειδικός δόλος.

Στην περίπτωση Γάζας-Χαμάς, η ισραηλινή πολεμική ενέργεια δηλώνεται (και επιχειρείται) ως στρατιωτική στοχοποίηση ενός ένοπλου σχηματισμού που πραγματοποίησε μαζική σφαγή και κρατά ομήρους. Η επιχειρησιακή εστίαση σε μαχητές, υποδομές, σήραγγες και κέντρα διοίκησης τείνει να συνάδει με τη λογική ενός διεθνούς ένοπλου αγώνα — όχι με πρόθεση αφανισμού ενός λαού. Ο ισχυρισμός περί «γενοκτονίας» απαιτεί απόδειξη προθέσεως καταστροφής των Παλαιστινίων ως τέτοιων· η ύπαρξη προειδοποιήσεων, εκκενώσεων, στοχευμένων επιχειρήσεων για ομήρους (ανεξαρτήτως επιτυχίας), δείχνει διαφορετικό σκοπό από αυτόν που τυπικά στοιχειοθετεί γενοκτονία.

Την ίδια στιγμή, υπάρχει ένα σκληρό, τεκμηριωμένο γεγονός: η χρήση ανθρώπινων ασπίδων είναι απαγορευμένη από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο. «Ανθρώπινες ασπίδες» σημαίνει να εκμεταλλεύεσαι την παρουσία αμάχων για να καλύψεις στρατιωτικούς στόχους ή επιχειρήσεις. Πρόκειται για μέθοδο πολέμου ρητά παράνομη. Είναι ακριβώς εδώ που η Χαμάς κρύβεται πίσω από αμάχους.

Ανεξάρτητες αναφορές και διεθνή ρεπορτάζ έχουν καταγράψει/μεταφέρει κατηγορίες και οπτικά τεκμήρια για σήραγγες και επιχειρησιακούς χώρους κάτω ή δίπλα σε νοσοκομεία και άλλες πολιτικές υποδομές. Το 2023 και στη συνέχεια, το 2025, το αντικείμενο αυτό βρέθηκε ξανά στο επίκεντρο με ευρήματα σε νοσοκομεία της Γάζας και υπόγεια δίκτυα που αποδόθηκαν σε υποδομές της Χαμάς. Ακόμη κι όταν μέρος αυτών των ισχυρισμών παραμένει αμφισβητούμενο, το pattern της ενσωμάτωσης μαχητικών δυνατοτήτων στον αστικό ιστό είναι επαναλαμβανόμενο και ουσιώδες για να κατανοήσουμε γιατί ο πόλεμος στη Γάζα είναι τόσο φονικός για αμάχους — και γιατί δεν ισοδυναμεί αυτομάτως με «γενοκτονία».

Συμπέρασμα: όταν ο αντίπαλός σου σκόπιμα μετατρέπει το νοσοκομείο σε κάλυψη και τη γειτονιά σε οχύρωση, ηθικά είναι φρικτό, νομικά είναι απαγορευμένο — αλλά δεν μετατρέπει κάθε ισραηλινή απάντηση σε «γενοκτονία». Το Διεθνές Δίκαιο έχει διακριτές κατηγορίες (εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, γενοκτονία) και αυστηρά κριτήρια πρόθεσης. Η κατάχρηση του όρου «γενοκτονία» σε συνθηματολόγιο δεν σώζει ζωές· καταστρέφει τη σημασία της έννοιας και απονευρώνει την ικανότητα της Δύσης να ξεχωρίζει το πραγματικό κακό από την προπαγάνδα.

Η Μουσουλμανική Αδελφότητα: το «οικοσύστημα» πίσω από τη Χαμάς

Η Χαμάς δεν φύτρωσε στο κενό. Γεννήθηκε το 1987 ως απόφυση/οργάνωση που ρίξωσε στο δίκτυο της Μουσουλμανικής Αδελφότητας στη Γάζα: το μοντέλο «δράση-διάπλωση-διοίκηση» της Αδελφότητας (κήρυγμα/πρόνοια/οργάνωση) δημιούργησε κοινωνική υποδομή που επιτρέπει σε ισλαμιστικά κινήματα να στρατολογήουν, να αντέχουν και να διεκδικούν εξουσία. Η ίδια η Αδελφότητα, από το 1928, έχει στόχο την ισλαμοποίηση της κοινωνίας και του κράτους, με αναφορά στη Σαρία ως κανόνα.

Δεν είναι μυστικό· είναι το ιδεολογικό DNA. Αυτός ο ιδεολογικός σωλήνας σημαίνει πρακτικά ότι το αφήγημα «Free Palestine» δεν μένει μόνο στο εθνικό παλαιστινιακό ζήτημα. Ενσωματώνει μια προγραμματική ατζέντα πολιτικού Ισλάμ — εκεί όπου η Δύση είναι ο αντίπαλος πολιτισμός και το Ισραήλ το προκεχωρημένο φυλάκιο. Γι' αυτό και η στοχοποίηση του Ισραήλ δεν είναι σύμπτωμα «αγανάκτησης», αλλά στρατηγική: αν πέσει το φυλάκιο, αποδυναμώνεται το δίκτυ ασφαλείας της Δύσης στην περιοχή. Η ίδια η Χαμάς έχει αναλυθεί ευρέως ως ισλαμιστικό-εθνικιστικό κίνημα με ρητή άρνηση ύπαρξης του Ισραήλ και χρόνια χρήση τρομοκρατίας· οι επίσημοι φάκελοι Δύσης (ΗΠΑ/ΕΕ) την καταχωρίζουν ως τρομοκρατική οργάνωση.

Κι εδώ μπαίνει η Δύση — και τα δικά της βαρίδια. Η αριστερή αντι-αμερικανική παράδοση στην Ευρώπη και την ακαδημαϊκή κοινότητα των ΗΠΑ βρήκε στο παλαιστινιακό το τέλει όχημα: «αντι-ιμπεριαλισμός», «αποικιοκρατία», «λευκή ενοχή». Τα social media κάνουν την υπόλοιπη δουλειά: εικόνες χωρίς συμφραζόμενα, βίντεο χωρίς επαλήθευση, memes αντί επιχειρημάτων. Στην εποχή του viral, δεν κερδίζει ο πιο δίκαιος· κερδίζει ο πιο ευκολοχώνευτος μύθος. Κι αυτό το πεδίο η Χαμάς το ξέρει καλύτερα από πολλούς υπουργούς Εξωτερικών.

Πού βρισκόμαστε λοιπόν; Το Ισραήλ κάνει τη βρόμικη δουλειά που η Δύση δεν αντέχει να δει στον καθρέφτη: πολεμά έναν εχθρό που δηλώνει καθαρά ότι θέλει την καταστροφή του και, κατ' επέκταση, την ταπείνωση της Δύσης. Η Δύση οφείλει να σταματήσει να αυτο-ενοχοποιείται, να αποβάλει ό,τι είναι ξένο στις αξίες της, να υπερασπιστεί χωρίς απολογίες ελευθερία, Δημοκρατία, κοσμικότητα. Όχι για να κλείσουμε τα μάτια στον πόνο των αμάχων — αλλά για να μην κλείσουμε τα μάτια στον μηχανισμό που τους παράγει: την ισλαμιστική στρατηγική ανθρώπινων ασπίδων και την εργαλειοποίηση του όρου «γενοκτονία».

Και κάτι τελευταίο, χωρίς περιστροφές: Η Δύση δεν πεθαίνει από βόμβες· πεθαίνει από ενοχές. Η Δύση δεν χάνεται με

επιθέσεις· χάνεται όταν χάνει την πίστη στον εαυτό της. Αν πέσει το Ισραήλ, πέφτει η Δύση. Τόσο απλά.

***Ηλίας Πέσσαχ, Αναπληρωτής Καθηγητής Αιματολογίας**

ΠΗΓΗ: [Liberal, 13.09.2025](#)